

දිනෙන් දින වැළලෙන ශ්‍රී ලංකාවේ මාධ්‍ය නිදහස

ආනන්ද ධර්මප්‍රිය ජයසේකර

මාධ්‍යයක් නැති ආණ්ඩුවක් හා ආණ්ඩුවක් නැති මාධ්‍යයක් යන දෙකෙන් වඩාත් කැමැති දේ තෝරාගන්නැයි අවස්ථාවක් දුන්නොත් තමා නිසැක වශයෙන්ම තෝරා ගන්නේ ආණ්ඩුවක් නැති මාධ්‍යයක් යැයි නිදහස් සන්නිවේදනයකු ව සිට ඇමරිකාවේ තෙවෙනි ජනාධිපතිවරයා බවට පත්වූ තෝමස් ජෙෆරිසන් කීවේය.

ජෙෆරිසන් කල්පනා කළේ තමන්ගේ රටවැසියන්ට රටේ සමාජ හා දේශපාලන ඉදිරි ගමන්මග සම්බන්ධයෙන් තීන්දු ගැනීමට අවශ්‍ය තොරතුරු දැනගැනීමට අවකාශ සලසා නොදී නිදහසේ ආණ්ඩුවක් කිරීමේ කිසිම අර්ථයක් නොමැති බවය.

නිදහස් මත දැරීම හා ප්‍රකාශ කිරීමටත්, තීරණ ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු ලබාගැනීමටත් පුද්ගලයෙකුට ඇති අයිතිය මූලික අයිතිවාසිකමක් පමණක් නොව, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජයක යථා ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය සාධකයක් ලෙස සැලකේ.

රටක ජනතාව මාධ්‍ය නිදහස ඇතුළු නිදහස් මත ප්‍රකාශනය භුක්ති විඳින ආකාරය අනුව එරට පවත්නා මානව නිදහස සැබෑ ලෙස අර්ථවත් වන බව කියැවේ. රටක භාෂණයේ හා ප්‍රකාශනයේ නිදහස පවතින විට ආණ්ඩු වලට, රිසි පරිදි මහජනතාව හැසිරවීමේ අවස්ථාව අහිමිව ගොස් මහජනතාවට මහජන කැමැත්ත අනුව ආණ්ඩු හැසිරවියහැකි තත්ත්වයක් නිර්මාණය වේ. යහපාලනයක මූලිකාංග අතර මාධ්‍ය නිදහසට හිමිවන්නේ සුවිශේෂී ස්ථානයකි.

“මාධ්‍ය නිදහස” යන්නෙන් අර්ථවත් වන්නේ ජනතාව වෙත තොරතුරු, ප්‍රචාරණ සහ දැනුම රැගෙනයාමෙහිලා ජනමාධ්‍යකරුවා සතු අයිතිය මෙන්ම එකී නිවැරදි තොරතුරු, ප්‍රචාරණ සහ දැනුම ග්‍රහණය කරගැනීමට ග්‍රාහකයා සතු අයිතියේ සම්මිශ්‍රනයකි.

ශ්‍රී ලංකාවේද ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 14 වැනි වගන්තිය අනුව “සෑම පුරවැසියෙකුටම භාෂණයේ නිදහසට සහ ප්‍රකාශනය ඇතුළු අදහස් පළකිරීමේ නිදහසට හිමිකම ඇතිබව” සහතික කොට තිබේ. එසේම, එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව හිමිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනයේ 19 වන වගන්තිය මගින් මිනිස් පවුලේ සෑම කෙනෙකුටම හිමිවිය යුතු, කිසිම පුද්ගලයෙකු විසින් උල්ලංඝනය නොකළ යුතු අයිතිවාසිකමක් ලෙස “නිදහස් මත දැරීමේ සහ එම මත පළ කිරීමේ අයිතිය” සඳහන් කර තිබේ.

එහෙත්, මූලික අයිතිවාසිකමක් වශයෙන් රටවැසියන්ට හිමිවන මෙම අයිතිවාසිකම් පුරවැසියන්ට භුක්තිවිඳීමට ඉඩදීම කෙරෙහි රාජ්‍යයන් කෙතරම් සංවේදීද ? ඇමරිකාවේ ‘ග්‍රිඩ්ම් හවුස්’ ආයතනය පෙන්වාදෙන පරිදි ලෝකයේ පූර්ණ මාධ්‍ය නිදහසක් භුක්ති විඳිමින් සිටින්නේ ලෝකයේ රටවල් අතරින් 36% ක් පමණි.¹ එනම් රටවල් 70 ක් පමණි. ඉතිරි රටවල් අතරින් 31% (රටවල් 61) යම්තාක් දුරකට මාධ්‍ය නිදහසක් පවත්නා රටවල් ලෙස සැලකෙන අතර ඉතිරි 33% (රටවල් 64ක්) සැලකෙන්නේ මාධ්‍ය නිදහසක් නොමැති රටවල් ලෙසය. එම දර්ශකය අනුව ශ්‍රී ලංකාව සැලකෙන්නේද මාධ්‍ය නිදහස නොමැති රටක් වශයෙනි.

ලෝක මාධ්‍ය නිදහස පිළිබඳ දර්ශකය (Worldwide Press Freedom Index) අනුව², 2002 වසරේදී රටවල් 139 ක් අතර 51 වන ස්ථානය හිමිකරගෙන සිටි ශ්‍රී ලංකාව 2008 වර්ෂය වනවිට රටවල් 173 ක් අතර 165 වන ස්ථානය දක්වා සිටු පසුබෑමකට ලක්ව තිබේ.³ එම දර්ශකය අනුව ශ්‍රී ලංකාවට වඩා මාධ්‍ය නිදහස

¹ http://en.wikipedia.org/wiki/worldwide_press_freedom_index

² -do-

³ -do-

පරිහානි තත්ත්වයට පත්ව ඇති අනෙක් රටවල් වන්නේ ඉරානය (166), චීනය (167), වියට්නාමය (168), කියුබාව (169), මියන්මාරය (170), ටංකේනියානිය (171), උතුරු කොරියාව (172), හා එරිත්රියාව (173) පමණි. අපේ අසල්වැසි ඉන්දියාව එම දර්ශකයේ 118 වන ස්ථානය අත්කරගැනීමට සමත්ව ඇති අතර නේපාලයට 138 වන ස්ථානයද, බංගලාදේශයට 136 වන ස්ථානයද මැලේසියාවට 132 වන ස්ථානයද ජපානය හා ඕස්ට්‍රේලියාව 29 වන හා 28 වන ස්ථානයද හිමිකර ගැනීමට සමත්වී තිබේ.

ලෝක මාධ්‍ය නිදහස පිළිබඳ දර්ශකයේ මුල් පෙළ හිමිකරගැනීමට සමත්ව තිබෙන්නේ, දූෂණ සංජානන දර්ශකයේ (CPI Index)⁴ මුල් පෙළ හිමිකරගැනීමට සමත්ව සිටින (දූෂණය අඩු) පින්ලන්තය, ඩෙන්මාර්කය, නවසීලන්තය, ස්විඩනය, අයිස්ලන්තය, කැනඩාව, ස්විට්සර්ලන්තය වැනි රටවල් වීම මගින් රටක දූෂණය හා මාධ්‍ය නිදහස අතර පවත්නා සුවිශේෂී සම්බන්ධතාවයක්ද පෙන්වුම් කරයි.

සිව්වන රාජ්‍යයට එරෙහිව යුද වැදීම

දහඅට වන ශත වර්ෂයේ අගභාගයේ විසූ එඩ්මන්ඩ් බර්ග් මාධ්‍ය හඳුන්වනු ලැබුයේ 'සිව්වන රාජ්‍යය වශයෙනි. ව්‍යවස්ථාදායකය, විධායකය, අධිකරණය යන ත්‍රිත්වයම බලය අයුතු ලෙස පාවිච්චි කරන අවස්ථා පෙන්වා දෙමින් මහජනතාව වෙනුවෙන් ඊට එරෙහිව ක්‍රියාත්මකවීමේ සමාජ වගකීමක් ජනමාධ්‍යට පැවරී තිබේ. ජනමාධ්‍ය සිව්වන රාජ්‍යය ලෙසින් හැඳින්වෙනුයේ ඒ නිසාය. එහෙත් ජනමාධ්‍යට පැවරී ඇති මෙම කාර්යභාරය පිළිගැනීමට බොහෝ රාජ්‍ය පාලකයෝ මැළිවෙති. ඔවුහු ප්‍රශස්ති මිස විවේචන තුරුස්සති. ජනමාධ්‍ය සතුව පවත්නා අසීමිත බලය ගැන හොඳින් දන්නා පාලකයෝ, මාධ්‍ය තමන්ට එරෙහිව ක්‍රියාත්මකවන බව හැඟුන වහාම මාධ්‍ය මර්ධනය කිරීම සඳහා සිය බලය පාවිච්චි කරති.

රටක මාධ්‍ය නිදහස මර්දනය කිරීමට ලොවපුරා විවිධ පාලකයින් හා ඔවුන්ගේ දේශපාලන හිතවතුන් විසින් යොදගන්නා මර්දන විධික්‍රමවල යම් සමානකමක් ඇතැයි ලෙනාඩ් ආර්. සස්මන් පවසයි. ඔහුගේ "Exit the censor, enter the regulator" ලිපියෙන් පෙන්වා දෙන පරිදි එම මර්දන විධික්‍රම අතර ජනමාධ්‍යවේදීන් ඝාතනය, අතුරුදහන් කිරීම්, පැහැරගෙනගොස් හිංසා කිරීම් ආදී ජනමාධ්‍යවේදීන්ට කායික වශයෙන් සිදුකෙරෙන්නා වූ ප්‍රහාර මෙන්ම මාධ්‍ය ආයතන ගිණි තැබීම්, රජයේ නිල හමුදා විසින් මාධ්‍ය ආයතන වැටලීම, දමරික කණ්ඩායම් මාධ්‍ය ආයතන තුළට කඩාපැනීම වැනි ක්‍රමවේදයන් විශ්වීයව පොදු බවක් ගනී.

මාධ්‍යවේදීන් මරා දමන බවට හෝ කායික හිංසා කරන බවට තර්ජනය කරමින් රැකියාවෙන් හෝ රටින් පළායන තත්ත්වයක් ඇති කිරීම තවත් උපක්‍රමයකි. එම තර්ජනය ආයතන වසා දමන බවට හෝ රැකියා අහිමි කරන බවට සිදු කෙරෙන තර්ජනයක්ද විය හැකිය. එසේම මර්දනයේ තවත් උපක්‍රමයක් වශයෙන් ආණ්ඩුවේ බලධාරීන් යොදවා ප්‍රචායනි පාලනය කිරීම හා රාජ්‍ය බලධාරීන්ට අවශ්‍ය පරිදි එම ප්‍රචායනි අවශ්‍ය දිසාවකට නැඹුරු කිරීම මගින් කර්තෘ මණ්ඩල පාලනය කිරීමද සිදුවේ. මේ යටතේ ජනමාධ්‍යවේදීන්ට නිල ප්‍රචායනි ලබාගත හැකි සියලු ප්‍රවේශයන් පාලනය කරනු ලබන අතර රජයට අවශ්‍ය මාධ්‍යවලට පමණක් ඒවා හෙළිදරව් කිරීම සිදුවේ. එසේම විදේශීය ජනමාධ්‍යවේදීන්ට හා රාජපාක්ෂික නොවන ජනමාධ්‍යවේදීන්ට ප්‍රචායනි ලබාගැනීම සඳහා ඇති සියලු ඉඩ ප්‍රස්ථා පාලනය කරනු ලැබේ. මීට අමතරව මාධ්‍යවේදීන් නිතර අත්අඩංගුවට ගැනීම, ඔවුන්ගෙන් ප්‍රශ්න කිරීම, පුවත්පත් වලට ලැබෙන කඩදසි කෝටා ප්‍රමාණයන් අඩු කිරීම, රාජ්‍ය හිතවත් පුවත්පත්වලට පමණක් රජයේ දත්විම් ලබාදීම, විවිධ අණපනත් පැනවීම හා ඒවා යටතේ ක්‍රියාකිරීම මගින් මාධ්‍යවේදීන්ට සාපරාධී චෝදනා ඉදිරිපත් කිරීම ආදී මර්දන විධික්‍රම රැසක් ක්‍රියාත්මක වන බව සස්මන් පෙන්වා දෙයි.

වර්තමානය වනවිට මාධ්‍ය නිදහස අතින් ඉතා පරිහානි තත්ත්වයකට පත්ව සිටින ශ්‍රී ලංකාවට අදාළවද මෙම රාජ්‍ය මාධ්‍ය මර්දන විධික්‍රම වල සමාන බවක් ගන්නා බව මෑත කාලීන මාධ්‍ය මර්දන සිදුවීම් කිහිපයක් වඩාත් විමර්ශනාත්මකව විග්‍රහ කර බැලීමේදී පෙනීයයි. මෙම ලිපියේ ඊලඟ අර්ධය මගින් සාකච්ඡා කරනුයේ 2008-අගෝස්තු සිට 2009 අගෝස්තු දක්වා ගෙවීගිය වසරක කාලය තුළ, ශ්‍රී ලංකාවේ ජනමාධ්‍ය වෙත විවිධාකාරයෙන් එල්ලවූ තර්ජන වල විවිධ පැතිකඩ කිහිපයකි. ශ්‍රී ලංකාව තුළ

⁴ http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi

යහපාලනයක් ඇතිකරගැනීමේ සිහිනය යථාර්තයක් බවට පත්කරගැනීම සඳහා, මාධ්‍ය නිදහස නැමැති සාධකය සම්පූර්ණ කරගැනීම වෙනුවෙන් පුරවැසියන් විසින් දැරිය යුතුව තිබෙන පරිශ්‍රමයේ ප්‍රමාණය කොතෙක්දැයි එම සිදුවීම් සියුම්ව විග්‍රහ කර බලනවිට පෙනේ.

මාධ්‍යවේදී හා මාධ්‍ය සේවක ඝාතන 34 ක්

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සඳහා වන මාධ්‍යවේදියෝ⁶ (Journalist for Democracy in Sri Lanka) පෙන්වා දෙන පරිදි 2004 වසරේ සිට 2008 මැයි දක්වා කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ මරා දමනු ලැබූ මාධ්‍යකරුවන් හා මාධ්‍ය සේවකයින්ගේ සංඛ්‍යාව 30 කි. වාර්ගික පදනමින් සැලකූවිට ඔවුන් අතර සිංහල ජනමාධ්‍යවේදීන් දෙදෙනෙකි. ඉතිරි 28 දෙනා ද්‍රවිඩ මාධ්‍යවේදීන් හා මාධ්‍ය සේවකයෝය. 2008 මැයි මාසයෙන් පසු ඝාතනයට ලක්වූ මාධ්‍යවේදී රණ්ඩු මොහොමඩ් (2008-10-06), සන්ඩේ ලීඩර් කර්තෘ ලසන්ත වික්‍රමතුංග (2009 - 01 - 08), මාධ්‍යවේදී පුණ්‍යමූර්ති, සත්‍යමූර්ති (2008 - පෙබ: 12), මාධ්‍ය සේවක සශී මාදන් (2009 - මාර්තු 06) සිව් දෙනාගේ නම් ඊට එකතු වූ විට ඝාතනයට ලක්වූ මාධ්‍යවේදීන්ගේ හා මාධ්‍ය සේවකයින්ගේ සංඛ්‍යාව 34 දක්වා වර්ධනය වෙයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ, ගවේෂණාත්මක පුවත්පතක් ලෙස සැලකෙන 'රාවය' පෙන්වා දෙන පරිදි 2006 වසරේ මහින්ද රාජපක්ෂ මහතා ජනාධිපති ධුරයට පත්වූ අවස්ථාවේ සිට 2008 වසර අවසානය දක්වා කාලය තුළ ඝාතනයට ලක්වී ඇති මාධ්‍යවේදීන් හා මාධ්‍ය සේවකයින්ගේ සංඛ්‍යාව 16 කි. එසේම එම කාලය තුළ මාධ්‍යවේදීන් 39 දෙනෙකුට ජීවිත තර්ජන හා බරපතල ප්‍රහාරයක් එල්ල වී තිබේ. එම සිදුවීම් කිසිවකට වගකිවයුතු සැකකරුවෙකු නීතිය හමුවට ඉදිරිපත් කිරීමට පොලීසිය අසමත් වී ඇති බවද 'රාවය' පෙන්වා දෙයි.⁷

විශේෂයෙන් නිදහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය ප්‍රමුඛ ජනමාධ්‍ය සංවිධානය, ප්‍රමුඛ පෙළේ නීතිවේදීහු ඇතුළු සිවිල් ක්‍රියාකාරිකයෝද පසුගිය කාලය මුළුල්ලේ රට තුළ නීතියේ ආධිපත්‍යයක් ක්‍රියාත්මක නොවන බවට ගෙන එන ලද ප්‍රධාන තර්කයක් වූයේ, ජනමාධ්‍යවේදී ඝාතන ඇතුළු ප්‍රමුඛ පෙළේ ඝාතන කිසිවක් සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු කිසිවෙකු නීතිය හමුවට ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ බලධාරීන් අපොහොසත්වීමේ මේ බේදජනක තත්ත්වයයි. එය රටේ නීතිය පිළිබඳ මහජන විශ්වාසය බරපතල ලෙස පළුදුකරවන්නක් වී ඇති අතර රට අරාජික තත්ත්වයකට ඇද වැටීමේ පෙර නිමිත්තක් ලෙසද සැලකිය හැකිය.

පසුගිය වසරක පමණ කාලය තුළ ජනමාධ්‍ය වෙත එල්ල වූ මර්දන අතර කර්තෘවරු ඝාතනය කිරීම්, කර්තෘවරු සහ ජනමාධ්‍යවේදීන් පැහැරගෙන ගොස් අමානුෂික ලෙස ප්‍රහාර එල්ලකිරීම්, ජනමාධ්‍ය ආයතන වලට ගිණිතැබීම්, මාධ්‍ය ආයතනවලට කඩාවැදී හිරිහැර කිරීම්, ආදී සිදුවීම් රැසකි. ඊට අතිරේකව ජනමාධ්‍යවේදීන්ගේ නිවෙස් වෙත බලහත්කාරයෙන් ඇතුළු වී හිසට පිස්තෝල එල්ල කර යුද්ධය ගැන ලිවීම නතර කරන ලෙසටත්, ප්‍රවෘත්ති මූලාශ්‍ර හෙළිදරව් කරන ලෙසටත් මරණීය තර්ජන සිදුකිරීම් වැනි සමහර සිද්ධි මරණ හිස නිසාම මාධ්‍ය සංවිධාන වෙත හෝ වාර්තා නොවී සැඟවුණු සිද්ධීන් බවට පත්ව තිබේ.

ඊට අතිරේකව මාධ්‍ය නිදහස භුක්ති විඳීමට වෙර දරන ජනමාධ්‍යවේදීන් හා මාධ්‍ය ක්‍රියාකාරිකයන් ආරක්ෂක ලේකම්වරයා හමුවට කැඳවා මාධ්‍යකරණයේ යෙදිය යුතු ආකාරය ගැන උපදෙස් දීම්, බැනවැදීම් හා තර්ජණය කිරීමේ සිදුවීම් කිහිපයක්ද පසුගිය කාලවකවානුවේ මාධ්‍ය ලෝකය තුළ දැඩි ආන්දෝලනයක් ඇතිකෙළේය.

ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්ගික අර්බුදයට යුදමය විසඳුමක් ක්‍රියාවට නංවමින් ඇරඹී 'මානුෂීය මෙහෙයුමේ' උච්ඡ අවස්ථාවට පැමිණීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකාවේ ජනමාධ්‍ය එතෙක් යම් පමණකින් හෝ භුක්ති විඳිමින් සිටි 'මාධ්‍ය නිදහස'ද දරුණු ලෙස තර්ජනයකට ලක්වූ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස යුද්ධය පිළිබඳව පමණක් නොව වාර්ගික අර්බුදය, දූෂණය, රජයට එරෙහි විවේචන ආදී සියල්ලද මාධ්‍ය තුළ සාකච්ඡා නොකලයුතු මාතෘකා බවට පත්විය.

කිසියම් ජනමාධ්‍යවේදියෙකු හෝ ජනමාධ්‍ය ආයතනයක් ඊට එරෙහිව කටයුතු කරන්නට දරන උත්සාහයක් ආණ්ඩුව සලකනු ලැබුයේ 'දේශද්‍රෝහී' වීමක් වශයෙනි. එම 'දේශද්‍රෝහී' ලේඛලය සමඟ මරණයේ

සෙවනැලිද හොල්මන් කරමින් පවතින බව තේරුම්ගත් බොහෝ ජනමාධ්‍යවේදීහු එක්කෝ රට අතහැර පළාගියහ. නැත්නම් මුළුමනින්ම නිහඬව සිටින තත්ත්වයක් වෙත සිය භූමිකා මාරුකරගත්හ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සඳහා වන මාධ්‍යවේදියෝ සංවිධානය පෙන්වා දෙන පරිදි පසුගිය කාලපරිච්ඡේදය තුළ රටහැර ගිය ප්‍රධාන පෙළේ ජනමාධ්‍යවේදීන්ගේ සංඛ්‍යාව 50 ඉක්මවයි.⁸ ඒ සියලු දෙනාම මරණ හිය නිසා පළා ගිය අය ලෙස සැලකිය නොහැකි වුවත් ඔවුන් අතරින් ජනමාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීන් ලෙස කටයුතු කළ සැලකිය යුතු පිරිසකට ශ්‍රී ලංකාව අතහැර යාමට මරණ හිය බලපාන්නට ඇති බවට සැකයක් නැත.

සන්ඩේ ලීඩර් කර්තෘ ලසන්ත වික්‍රමතුංග ඝාතනය

ලසන්ත වික්‍රමතුංග මහතා, ශ්‍රී ලංකාව තුළ බිහිවූ ඉතාම සුවිශේෂී, නිර්භීත ගවේෂණාත්මක ජනමාධ්‍යවේදියෙකි. ඔහු ට්‍රාන්ස්පේරන්සි ඉන්ටර්නැෂනල් (ජාත්‍යන්තර) ආයතනයේ සුපිළිපත් ප්‍රණාමයෙන් (Integrity Award) පිදුම් ලද ප්‍රථම ජනමාධ්‍යවේදියාය. ඔහුගේ මාධ්‍ය භාවිතාවේ යම් යම් සීමාකම් පැවතියද විශේෂයෙන් දූෂණ ඉදිරියේ ඔහු අභිනව සිය පෑන හැසිරවීය. පුද්ගල තරාතිරම නොබලා දූෂණ හෙළිදරව් කරමින් එම දූෂණ වලට සම්බන්ධ පුද්ගලයන් දැඩි අපහසුතාවයට පත්කරන මාධ්‍ය භාවිතාවක් ඔහු කෙරෙන් විද්‍යාමාන විය.

යුද්ධයේ උච්ඡ අවස්ථාවන් සමග ජනමාධ්‍ය ආයතන ආරක්‍ෂාකාරී පිළිවෙත් වෙත මාරුවෙද්දී, ඇතැම් ජනමාධ්‍යවේදීන් රට අතහැර පළා යද්දී ලසන්ත තවදුරටත් අවදානම දරාගනිමින් සිය මාධ්‍ය භාවිතාව සුපුරුදු ආකාරයෙන් පවත්වාගෙන ගියේය. ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් පළවූ ලසන්තගේ Sunday leader පුවත්පත සෑම සති අන්තයකම පාහේ රටේ දැඩි ආන්දෝලනයක් ඇතිකෙරෙන නවතම හෙළිදරව්වක් සිය පාඨකයන් වෙත තිළිණ කෙළේය. රටේ විපක්‍ෂ නායකවරයා මෙන්ම ජනාධිපතිවරයාද ප්‍රවෘත්ති මූලාශ්‍රයක් වන තරමට ලසන්තට දීර්ඝ කාලයක සිට ඔවුන් සමග සම්ප සබඳතා තිබිණි. එහෙත් පසුගිය වකවානුවේ බොහෝවිට වත්මන් ජනාධිපතිවරයාත්, විශේෂයෙන්ම ජනාධිපතිවරයාගේ සෞභෝග්‍යාරු ආරක්‍ෂක ලේකම් වරයාත් ලසන්තගේ තියුණු විවේචනයට ලක්විය. වත්මන් ජනාධිපතිවරයා පමණක් නොව හිටපු ජනාධිපතිනිය වූ චන්ද්‍රිකා බණ්ඩාරනායක කුමාරණතුංග මහත්මියද ලසන්තගේ පෑන් පහරින් දරුණු ලෙස බැට කෑවේය. ලසන්තගේ මාධ්‍ය භාවිතාව තුළ ඔහු බොහෝවිට පහරදීමට තෝරාගත්තේ බල පිරමිඩයේ මුදුනකය.

අභිනව මාධ්‍ය වෘත්තියේ නියැළීම නිසාම ලසන්තට තර්ජන ගර්ජන රැසකට මුහුණදීමට සිදුවිය. වරක් ලසන්තට හා ඔහුගේ බිරිඳට මහමඟදී දරුණු ලෙස පහර දෙනු ලැබීය. තවත් අවස්ථාවක ඔහුගේ නිවෙසට ග්‍රෙනේඩ් ප්‍රහාරයක් එල්ල විය. 2000 වසරේදී ඔහුගේ පුවත්පත් මුද්‍රණාලය සිල් කරන ලදී. අවස්ථා දෙකකදී අධි ආරක්ෂිත කලාපය තුළ පිහිටි ඔහුගේ මුද්‍රණාලය ගිනි තබනු ලැබීය. මේ සියල්ලෙන් පසුවත් ඔහු දූෂණ හෙළිදරව් කිරීමේ යෙදෙන විට ආණ්ඩුවේ මන්ත්‍රීවරයෙකු ලවා ප්‍රසිද්ධියේ ජනමාධ්‍ය ඔස්සේ මත පළකරවමින් ඔහුගේ පුවත්පත ත්‍රස්තවාදයට සහයදෙන බවටත්, ඔහු දේශද්‍රෝහියෙකු බවටත් හංවඩු ගසනු ලැබීය. වරක් ආරක්ෂක ලේකම් ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතා ශ්‍රී ලංකාවේ මාධ්‍ය නිදහස පවත්නා බවට නිදසුනක් ලෙස ගෙනහැර දැක්වූයේ "ලසන්ත වික්‍රමතුංග පවා නිරූපිතව තනිවම සිය කාරයෙන් කොළඹ ගමන් ගන්නා බවය" ⁵

2007 ජූලි මාසයේදී "මිග් ගනුදෙනුව රජය මතට කඩා වැටේ" යන මැයෙන් සන්ඩේ ලීඩර් පුවත්පතෙහි පළවූ වාර්තාවක් මගින් අපහාසයක් සිදුවූ බව පවසමින් ලසන්ත වික්‍රමතුංග මහතාට එරෙහිව රු මිලියන 1000 ක වන්දි මුදලක් ඉල්ලා ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතා ගල්කිස්ස අධිකරණයේ නඩු පැවැරූ අතර, 2008 - නොවැම්බර් මාසයේදී තමන් පිළිබඳව සන්ඩේ ලීඩර් පුවත්පතෙහි ලිපි පළවීම නතර කරන වාරණ නියෝගයක් ලබාගැනීමටද ආරක්ෂක ලේකම් ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාට සිදුවිය. ඊට හේතුවූයේ ආරක්ෂක ලේකම්වරයා සම්බන්ධ හෙළිදරව් කිරීම් මාලාවක් ගවේෂණාත්මක විශේෂාංග වශයෙන් සන්ඩේ ලීඩර් පුවත්පතේ පළකිරීමට ලසන්ත වික්‍රමතුංග මහතා සැලසුම් කරමින් සිටීම නිසාය.

⁸ ලසන්ත ඔබ වෙනුවෙන්... සුනන්ද දේශප්‍රිය-පුරවැසි මාධ්‍යවේදියෙකුගේ සටහන්-2009-00-00, රාවය

ප්‍රචක්ෂක පළවීමට නියමිතව ඇති ලිපියකින් තමන්ගේ කීර්ති නාමයට හානි සිදුවන බව පවසමින් එය පළවීම වැළැක්වීම සඳහා අධිකරණයෙන් වාරණ නියෝගයක් ලබාගත් එම අවස්ථාව ශ්‍රී ලංකාවේ මාධ්‍ය ඉතිහාසයේ සුවිශේෂී අවස්ථාවක් ලෙස සැලකිය හැකිය.

අධිකරණයේ වාරණ නියෝගය සම්බන්ධ නඩු විභාගය යෙදී තිබුණේ ඔහු මරාදැමූ ජනවාරි 08 වැනිදාට දින 4 කට පසුවය. එසේම, ලසන්තගේ සම්පතයින්ගෙන් වාර්තාවන ආකාරයට රුපියල් මිලියන දහසේ වන්දි නඩුවට මුහුණදෙනවාට අතිරේකව, ඉහත වාරණ නියෝගය බලරහිත කරන ලෙස ඉල්ලා ඊට එරෙහිව අභියාචනා ඉදිරිපත් කරමින්, වාරණයට ලක්වූ ගවේෂණාත්මක විශේෂාංග අභියාචනයේ ඇමිණුමක් වශයෙන් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කර (මහජන ලියවිලි බවට පත්කරමින්) ඒ හරහා හෙළිදරව් කිරීමට නියමිතව තිබූ තොරතුරු වලට ප්‍රසිද්ධියක් ලබාදීමේ උපාය මාර්ගික සැලසුමක ඔහු යෙදී සිටි බවද කියැවේ.

ලසන්ත වික්‍රමතුංග ඝාතනයට ලක්වන්නේ 2009-ජන-08 වැනි දින උදෑසන 10.00 ට පමණ ගල්කිස්ස-අත්තිඩිය පාරේ ආදර්ශ කණිෂ්ඨ විද්‍යාලය අසලදීය. එම ස්ථානය රත්මලාන ගුවන් හමුදා කඳවුරට මීටර් 500 ක් තරම් නුදුරින්, අධි ආරක්ෂිත කලාපය ආසන්නයේම පිහිටි ජනාකීර්ණ ස්ථානයකි. නුගේගොඩ සිය නිවසේ සිට රත්මලානේ පිහිටි ලිඬර් කාර්යාලයට යාමට පිටත්වූ මොහොතේ සිටම යතුරුපැදි කරුවන් පිරිසක් තමන් ලුහුබඳිමින් සිටින බව ලසන්තට දැනෙන්නට පටන් ගෙන තිබූ අතර ඔහු ඒ බව සිය මාධ්‍ය සහයින් කිහිපදෙනෙකුටද දැනුම් දී තිබිණි. අත්තිඩිය පාරේදී යතුරුපැදි දෙකකින් පැමිණි ඝාතකයෝ සිව්දෙනෙක් ඔහුව කොටුකර ගනිමින්, වාහනයේ දෙපැත්තෙන්ම පැමිණ වෙඩි ප්‍රහාර එල්ල කරනු ලබන්නේ 100 කට අධික පිරිසක් මහමග බලා සිටියදීය. වහාම ඔහු කළුබෝවිල රෝහලට රැගෙන යන නමුත්, රෝහලේ අධ්‍යක්ෂ වෛද්‍ය අනිල් ජාසිංහ මහතා ප්‍රචක්ෂකවලට ප්‍රකාශකර තිබූ පරිදි ඔහු රෝහලට රැගෙන යන විටත් ඔහුගේ හෘද ස්පන්දනය අක්‍රීය වී තිබී ඇත.

රිචඩ් ද සොයිසාගේ ඝාතනය එවකට රට තුළ සුවිශේෂී බලපෑමක් ඇති කළාක් මෙන් ලසන්තගේ ඝාතනයද මාධ්‍ය ලෝකය තුළ විශාල කැළඹීමක් ඇති කළේය. “ඝාතකයා සාධකයා” යැයි කියැවෙන සටන් පාඨ ප්‍රසිද්ධියේ ඔසවාගෙන රජයට චෝදනාකරන තරමට සහෝදර මාධ්‍ය සහයින්ගේ ප්‍රතිචාර රළුවිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ ඉහළ මධ්‍යම පන්තිය නියෝජනය කළ කතුවරයෙකු කුරිරු ලෙස මහමග ඝාතනය කිරීම රටේ මධ්‍යම හා ඉහළ මධ්‍යම පන්තිය තුළද දඩි නොසන්සුන්තාවයක් ඇති කෙළේය. ඔහුගේ අවමංගල්‍ය පෙරහැරට හා උද්ඝෝෂණ ව්‍යාපාර වලට සහභාගීවී සිටි අති විශාල පිරිස අතර සාමාන්‍යයෙන් විරෝධතා වලදී දක්නට නොලැබෙන ඉහළ මධ්‍යම පාන්තික සැලකිය යුතු පිරිසක්ද දක්නට ලැබිණි.

එකම සතියක ආසන්න දින දෙකක සිදුවූ සිරස මැදිරි සංකීර්ණය ගිණි තැබීම හා ලසන්ත වික්‍රමතුංග ඝාතනය යන බිහිසුණු සිදුවීම් දෙකෙන්ම ආණ්ඩුවට සෘජු ලෙස චෝදනා එල්ලවීම නිසා ඒ පිළිබඳව වහාම අදහස් පළකිරීමකට යාමට ආණ්ඩුවට සිදුවිය.

ඒ අනුව, ඝාතනයත් සමඟම “ලසන්ත වික්‍රමතුංග මැතිතුමාගේ ඝාතනය තමා සහ රජය ඉතා දැඩිව හෙළාදකින බවත්, තමන් ඒ පිළිබඳව දඩි ශෝකයටත් කම්පාවටත් පත්වන බවත් පවසමින් ජනාධිපතිවරයාගේ විශේෂ නිවේදනයක් නිකුත් කරනු ලැබීය.

“එම සහසික මරණය තුළින් රටේ ප්‍රජාතන්ත්‍රීය සමාජය මුහුණපා ඇති බරපතල අනතුරුදයක තත්ත්වයත්, ප්‍රචණ්ඩත්වය සහ අපරාධකාරීත්වය උපයෝගී කරගනිමින් සමාජ ව්‍යුහයට හානි පැමිණවීමේ අරමුණින් අන්තවාදීව කටයුතු කරමින් රටට අපකීර්තියක් ගෙනදෙන බලවේගයන්ගේ පැවැත්මක් පෙන්නුම් කරන බව” එම නිවේදනයෙන් වැඩිදුරටත් කියැවිණි. එසේම “ඉතා පුළුල් අයුරින් පරීක්ෂණ පවත්වා මෙම සහසික ක්‍රියාව සම්බන්ධයෙන් වගකිවයුතු කවර හෝ පුද්ගලයින් නීතියේ රැහැනට හසුකරලීම සඳහා උපරිම වේගයෙන් ක්‍රියාත්මක වන ලෙස තමන් පොලිස්පතිවරයාට නියෝග කරන බවද” නිවේදනයෙන් අවධාරණය කෙරිණි.

“මෙබඳු දඩි තර්ජන හා පීඩාකාරී තත්ත්වයන් හමුවේ වුවද තමාගේ රජය මාධ්‍ය නිදහස හා භාෂණ නිදහස පිළිබඳ මූලධර්මය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ඇප කැපවී සිටින බවද ජනාධිපතිවරයා එමගින් වැඩිදුරටත් අනාවරණය කර තිබිණි.

ලසන්ත ඝාතනයේ වගකීම දැඩි ලෙස රජයේ ගිණුමට බැරවී තිබූ තත්ත්වයක් තුළ ඝාතනයෙන් දින 6 කට පසු (ජන 14) ස්වාධීන රූපවාහිනියේ සම්මුඛ සාකච්ඡාවකට සහභාගී වෙමින් ආරක්ෂක ලේකම් ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාද ලසන්ත ඝාතනය පිළිබඳ සිය අදහස් දැක්වීය.

“මේ වෙලාවේ ගැරඬි මරලා පව් පුරවගන්න හමුදාවට අවශ්‍ය නෑ. ගැරඬි පස්සේ යන්නේ නෑ හමුදාව, බුද්ධි අංශ, හමුදාපතිවරුන්ට ත්‍රස්තවාදය පැරදවීමේ අරමුණ විතරයි තියෙන්නේ” ආරක්ෂක ලේකම්වරයා රූපවාහිනී සාකච්ඡාවේදී ප්‍රකාශ කළේය.

යුද්ධයේ උචිත අවස්ථාවක් සමඟ සිදුවූ ලසන්ත ඝාතනය සමඟ ඒ වෙනුවට යම් ප්‍රමාණයකින් හෝ ආණ්ඩුව විවේචනය කරමින් සිටි ජනමාධ්‍යයද කිහිපයද දැඩි ස්වයං චාරණ පිළිවෙතකට මාරුවීය. ලසන්ත ඝාතනය ගැන වරින් වර ලිපි ලියැවුණ නමුත් මරණභියත් සමඟ මාධ්‍යවේදීන් ඒ ගැන තියුණු ප්‍රශ්න කිරීමකට යාමෙන් වැලැකී සිටියෝය.

ලසන්ත ඝාතනය පිළිබඳව තමාට දැනගන්නට ලැබී ඇති කරුණු පෙබරවාරි පළමුවෙනිදායින් පසු හෙළිදරව් කරන බව ජනාධිපති මන්දිරයේ සම්ප්‍රදායිකව පැවැත්වෙන මාධ්‍ය ආයතන ප්‍රධානීන්ගේ හමුවේදී ජනාධිපතිවරයා ප්‍රකාශකර තිබූ නමුත් එම හෙළිදරව්ව සිදුනොකළේ මන්දැයි ඔහුගෙන් කිසිදිනෙක නොවීමසා සිටීමට සියලු කතුවරු වගබලාගත්හ.

2009 සැප්තැම්බර් මාසයේදී නිකුත් වූ “පෑන අහිංසකද?” කෘතිය මගින්, ලසන්ත ඝාතනය ජනමාධ්‍ය විෂයයට අදාළව පසුගිය කාලවකවානුව තුළ සිදුවූ ලොකුම හා බිහිසුණුම සිද්ධිය බව කියන රාවය කතෘ වික්ටර් අයිවන් මහතා පවසන්නේ “එය කවුරුත් විසින් කළා වූවත් එහි වගකීම යා යුත්තේ මහින්ද රාජපක්ෂ ආණ්ඩුවේ ගිණුමට” බවය.

මේ ලියන අවස්ථාව වනවිට ලසන්ත ඝාතන නඩුව දින 22ක් පුරා ගල්කිස්ස අධිකරණයේ විභාග වෙමින් පවතී. ලසන්ත ඝාතනය සම්බන්ධයෙන් ජනාධිපතිවරයා විසින් පොලීසියට සිදුකරඇති නියෝගය කොතරම් ප්‍රබල එකක් වූවත් බොහෝ නඩුවාරවල මහේස්ත්‍රාත්වරයාට නඩුව විභාග කිරීමට සිදුවී ඇත්තේ පොලීසියේ සහය නැතිවය. පොලීසිය කියන්නේ බාහිර ආයතන වලින් ලැබිය යුතු ඇතැම් විමර්ශන වාර්තා පමා වන නිසා පොලිස් විමර්ශන පමා වන බවය. පොලීසියේ එම ප්‍රකාශ ගැන මාධ්‍යවේදීන් අදාළ ආයතන වලින් විමසීම් කළ විට එම ආයතන පවසා ඇත්තේ එම වාර්තා පොලීසියට බාර දී සති කීපයක් ගත වී ඇති බවය. කෙසේ වෙතත් මේ වන තෙක් ලසන්ත ඝාතනය පිළිබඳ පොලීසියේ අවසන් විමර්ශන වාර්තාව අධිකරණයට ඉදිරිපත්වී නැත. ලසන්ත වික්‍රමතුංග නඩුවේ දෛනික කාර්ය සටහන් අධ්‍යයනය කිරීමෙන් ලසන්ත ඝාතනය ගැන පමණක් නොව ශ්‍රී ලංකාවේ පොලීසිය ගැනත්, ඝාතන සම්බන්ධ විමර්ශන සිදුවන ආකාරය ගැනත් අපූරු චිත්‍රයක් මැවෙයි.

සිරස ප්‍රහාරය

ලසන්ත මෙන් සිරස ආයතනයද පසුගිය කාලවකවානුව තුළ විශේෂ මාධ්‍ය මෙහෙවරක නිරතව සිටියේය. අතුරුදහන් වීම්, මිනිස් ඝාතන හා ප්‍රමුඛ පෙළේ දූෂණ වාර්තාකරණයට බොහෝ විද්‍යුත් මාධ්‍ය පැකිලෙද්දී විවිධ සීමාකම් මධ්‍යයේ වුවද සිරස එම තොරතුරු වාර්තා කෙළේය. සිරස විමර්ශන වැඩසටහන ශ්‍රී ලංකාවේ විද්‍යුත් මාධ්‍ය තුළ ගවේෂණාත්මක වාර්තාකරණයේ නව අත්හද බැලීමක් විය. සිරස විමර්ශන මගින් සිදුකෙරුණු දූෂණ හෙළිදරව් කිරීම් හා යහපාලනය බිඳවැටීම් බොහෝ විට බොහෝ විට පාලකයන් දැඩි අපහසුතාවයකට පත්කරවනසුළු ඒවා වූ අතර එම වැඩසටහන් හරහා විශාල ග්‍රාහක සංඛ්‍යාවක්ද සිරස දිනාගෙන සිටියේය.

එසේම සිරස විරුද්ධ පක්ෂ දේශපාලන කටයුතු සඳහා සෑහෙන ඉඩ ප්‍රමාණයක් වෙන් කළේය. මේ අතර සිරස රජයේ යුද්ධයට අවශ්‍ය කරන සහය නොදෙන බවටද, එල්ටීටී හිතවාදීව කටයුතු කරන බවටද රජයේ ආරක්ෂක වෙබ් අඩවිය මගින් මත පළ කර තිබිණි. සිරස ප්‍රහාරයට බොහෝ කලකට පෙර සිටම ආණ්ඩුවේ ඇමැතිවරයෙකු වූ මර්වින් සිල්වා ද සිරස හා සිරස මාධ්‍යවේදීන් සමඟ බරපතල ලෙස ගැටුම් ගැටුම් ඇතිකරගත්තේය.

පන්නිපිටියේ, දෙපානම පිහිටි සිරස මැදිරි සංකීර්ණයට ප්‍රහාරය එල්ලවෙන්නේ 2009-ජනවාරි-06 වැනිදා පාන්දර 2.15 ට පමණය. මාධ්‍ය වාර්තා අනුව පෙළගැස්වූ විට එම සිදුවීම සිනමා රූපරාමු පෙළක් තිරයක් මත දිගහැරෙන්නාක් බඳුය.

අංක තහඩු නොමැති සුදුපාට වෑන් රථයකින් බැස ගේට්ටුව දෙසට එන කළු ඇඳුම් ඇඳ, මුහුණ ආවරණය කරගත් සන්නද්ධ පිරිස දකින ආරක්ෂක නිලධාරියා 119 අංකයට අමතා මැර පිරිසක් පැමිණ ඇති බව දැනුම් දෙයි. අනෙක් පසින් දුරකථනයට පිළිතුරු දෙන පුද්ගලයා වහාම මහරගම පොලීසිය එම ස්ථානයට එවීමට එකඟ වේ. ඒ සමගම T-56 ගිණිඅවි, පිස්තෝල හා කඩු අතැතිව දෙපානම මැදිරි සංකීර්ණයේ ප්‍රධාන ගේට්ටුවට උඩින් කඩා පතිත ප්‍රහාරකයෝ විස්සක පමණ කණ්ඩායමක් ආරක්ෂකයින් දෙදෙනාගේ කොලරයෙන් ඇද එළියට ගෙන ඔවුන් ප්‍රධාන ගේට්ටුව ලඟ දණගස්සවා මැදිරි සංකීර්ණය දෙසට කඩා පතිති. අනතුරුව මැදිරි සේවකයින් බියවද්ද ප්‍රධාන පාලක මැදිරිය (MCR) සොයාගන්නා ප්‍රහාරකයෝ පාලක මැදිරියට වෙඩි තබා බෝම්බ අටවා එහි තිබූ තාක්ෂණ උපකරණ සියල්ල මුළුමනින්ම විනාශ කර දමති. සියල්ල අවසානයේ සිරස සේවකයින්ද ඇදගෙන ප්‍රධාන ගේට්ටුව අසලට පැමිණෙන ඔවුහු 'ඔවුන් පලය' යැයි අණදී පළායන්නේ ඇතුළේ බෝම්බ අටවා ඇති බැවින් ඇතුළට නොයන ලෙසට අවවාදයක්ද කරමිනි. එම ප්‍රහාරය සඳහා යොදාගෙන ඇත්තේ ක්ලේමෝ බෝම්බ යැයිද එය පුපුරුවා ඇත්තේ දුරස්ථ පාලන උපකරණයක ආධාරයෙන් යැයිද පරීක්ෂණවලදී පසුව හෙළිදරව් වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ක්ලේමෝ බෝම්බ භාවිතය පිළිබඳව එතෙක් අසන්නට ලැබුණේ එල්ටීටීඊ ක්‍රියාකාරකම් හා යුද හමුදාවේ දිගුදුර මෙහෙයුම් බලකායේ කටයුතු සම්බන්ධයෙනි. එම තාක්ෂණය සාමාන්‍ය මැර කණ්ඩායම් යොදාගත් බවක් එතෙක් කිසිදිනෙක වාර්තාවී නොතිබිණි.

මෙම ප්‍රහාරයට දින 4 කට පෙර, එනම් ජනවාරි දෙවැනිදා මධ්‍යම රාත්‍රියේද අංක තහඩු රහිත සුදු වෑන් රථයකින් පැමිණි මුහුණු ආවරණය කරගත් පිරිසක් පෙට්‍රල් බෝම්බයක් ගසා ක්ෂණිකව පළායාමේ සිද්ධියක් පිළිබඳව සිරස පාලකයින් මහරගම පොලීසියට දැනුම් දී තිබේ ඇත. එසේම ජනවාරි 4 වැනිදා පාන්දරද අංක තහඩු රහිත සුදු වෑන් රථයක් දෙපානම මැදිරි සංකීර්ණය අසල ගැවසුන බවට මහරගම පොලීසිය වෙත පැමිණිලි කර තිබේ. ජනවාරි 6 වැනිදා මෙහෙයුම අවසන් වනතෙක් පොලීසිය එම ස්ථානයට පැමිණීමෙන් වැලකී සිටින්නේ ඉහත පූර්ව දැනුම්දීම් දෙකක්ද වාර්තාවී තිබියදීය.

MTV , සිරස මාධ්‍ය ජාලයට එල්ල වූ මෙම ප්‍රහාරය ශ්‍රී ලංකා ඉතිහාසයේ විද්‍යුත් මාධ්‍ය ආයතනයකට එල්ල වූ ප්‍රථම හා බිහිසුණුම ප්‍රහාරය ලෙස සැළකිය හැකිය.

සිරස ප්‍රහාරයෙන් දින 8 කට පසුව ස්වාධීන රූපවාහිනී සම්මුඛ සාකච්ඡාවකට සහභාගිවෙමින් ආරක්ෂක ලේකම් ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතා ප්‍රකාශ කළේ "සිරසට ගිණි තබාගන්නේ සිරස විසින්ම බවය" "ඒ ගැන විස්තර ඉදිරියේදී අපි කියනවා. සිරස කියන කෙහෙම්මලට ගිණි තියන්න මේ වෙලාවේ මොකක්ද අපට තියෙන අවශ්‍යතාවය" යැයි එහිදී ආරක්ෂක ලේකම්වරයා විමසා සිටියේය. "සිරස" LTTE හිතවාදී මාධ්‍ය ජාලයක් බවද, MTV නාලිකාවේ ප්‍රධානියා, අත්අඩංගුවට ගැනීමට අදහස් කර ඇති බවද එහිදී ආරක්ෂක ලේකම්වරයා ගෙන වැඩිදුරටත් කියැවිණි.

"සිරසට ගිණි තබාගන්නේ සිරස විසින්ම බව" ආරක්ෂක ලේකම්වරයා සොයාගෙන ඇති කරුනු හෙළිදරව් කරන්නැයි ජනමාධ්‍ය සංවිධාන ඔහුගෙන් ප්‍රසිද්ධියේ ඉල්ලා සිටියද ඉන්පසු ඔහුගෙන් හෝ රාජ්‍ය පාර්ශවයෙන් ඒ ගැන කිසිවක් ප්‍රකාශ නොවීය. ඉතා සුක්ෂ්ම ආකාරයෙන් සිදුවූ එම ප්‍රහාරයට වගකිවයුත්තත් කවුදැයි මෙතෙක් හෙළිදරව් වී නැත.

මාධ්‍යවේදී පොද්දල ජයන්ත පැහැරගෙන ගොස් දරුණු වධහිංසනයන්ට ලක්කිරීම.

ශ්‍රී ලංකාවේ වෘත්තීය ජනමාධ්‍යවේදීන්ගේ ප්‍රධානතම සංවිධානය වන වෘත්තීය පත්‍ර කලාවේදීන්ගේ සංගමයේ ප්‍රධාන ලේකම්වරයා වන පොද්දල ජයන්ත දූෂණ රැසක් හෙළිදරව් කර ඇති ගවේෂණාත්මක මාධ්‍යවේදියෙකි. එසේම ඔහු මාධ්‍ය නිදහස දිනාගැනීම වෙනුවෙන් දැඩි අවදානමක් දරා කැපකිරීම් කරමින් සිටි ප්‍රබල ජනමාධ්‍ය ක්‍රියාකාරියෙකි. 2004 වර්ෂයේදී ඔහු දූෂණයට එරෙහි මාධ්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වෙනුවෙන් ට්‍රාන්ස්පේරන්සි ඉන්ටනැෂනල් ශ්‍රී ලංකා ආයතනයේ ජාතික සුපිළිපත්ත ප්‍රණාම සම්මානයෙන් පිදුම් ලැබීය.

පොද්දල, පැහැරගැනීමට ලක්වන්නේ 2009-ජුනි-01 වැනිදින සිය කාර්යාලයේ සිට නිවෙසට යමින් සිටියදී නුගේගොඩ, ඇමුල්දෙනිය හන්දියේ සිට මාදිවෙලට යන මාර්ගයේ මහවත්ත පාර අසලදීය. මර්දන කටයුතු පිළිබඳ ඉතා හොඳ පුහුණුවක් ලැබූ පිරිසක් ලෙස සැලකිය හැකි ප්‍රහාරක කණ්ඩායම පොද්දල වාහනය තුළට ගත් වහාම ඔහුගේ දැස්වසා, දැන් දෙපා බැඳ ක්ෂණිකව බිම පෙරළා පොලු මුගුරු වලින් දරුණු ලෙස පහරදී තිබේ. ප්‍රහාරකයින්ගේ එකම දැනුම්දීම වී ඇත්තේ මින් ඉදිරියට මාධ්‍ය නිදහසට අදාළ කිසිම ක්‍රියාවක නොයෙදිය යුතු බවය. ඔහු පැහැරගෙන යනු ලබන වාහනය, ධාවනය වන අතර අවහිරයකින් තොරව ප්‍රහාර එල්ල කළහැකි පරිදි මැද ආසන ගලවා විශේෂයෙන් සකස්කරගත් එකක් බව පොද්දලගේ අදහසයි. මුගුරු වලින් පහරදී ඔහුගේ පාදයේ අස්ථි බිඳ දමන අතර ඔහුගේ රැවුල හා කොණ්ඩය කපා මුව තුළට රැවමින් ඔහුගේ පාද ප්‍රච්චමින් වධදෙන ප්‍රහාරකයෝ 'උඹලා නිසා අපිටත් කරදයි. මින් පස්සේ බල්ලෙක් වගේ හිටපං. නැත්නම් වෙඩි තියලා දානවා.'¹ යැයි පවසමින් ඔහු අංගොඩ ප්‍රදේශයේ මඩ වලකට විසිකර පළායති.

මෙය පොද්දලට ජීවිත තර්ජන එල්ලවූ ප්‍රථම අවස්ථාව නොවේ. ඔහුගේ ගවේෂණාත්මක හෙළිදරව් කිරීම නිසා අවස්ථා ගණනාවක් ඔහුට ජීවිත තර්ජන වලට මුහුණදීමට සිදුවූ අතර 2008 මැයි මාසයේදී ඔහු සහ වෘත්තීය පත්‍ර කලාවේදීන්ගේ සංගමයේ සභාපතිවරයා වූ සනත් බාලසූරිය මහතා සිය කාර්යාලයට ගෙන්වූ ආරක්‍ෂක ලේකම් ගෝඨාභය රාජපක්‍ෂ මහතා ඔවුන්ගේ මාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා රජය විවේචනය කරමින් අදහස් පළකිරීම සම්බන්ධයෙන් දැඩිලෙස දෝෂාරෝපනය කරමින් තර්ජනාත්මකව බැනවැදී තිබිණි.² ආණ්ඩුවේ ඇමති මර්වින් සිල්වා අවස්ථා ගණනාවකදීම පොද්දලගේ නම සඳහන් කරමින් පාර්ලිමේන්තුව තුළ හා ඉන් පිටතදී ඔහුගේ මාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය විවේචනය කරමින් බැන වැදුනේය.

යුද්ධයේ අමාත්‍යවරයා වන යුද්ධය හා බැඳීතිබූ දූෂණ ගැන සෘජු ලෙස අදහස් පළකළ මාධ්‍යවේදියෙකු වූ පොද්දල, යුද ජයග්‍රහණයත් සමග දේශදෝෂීයකු ලෙස හංවඩු ගසන 'මඩ ප්‍රහාර' ව්‍යාපාරයක් රාජ්‍ය මාධ්‍ය ඔස්සේ ක්‍රියාවට නැංවිණි. තමාට එරෙහිව කවර හෝ වෝදනාවක් පවතින්නේ නම් විභාග කරන ලෙසත්, තම ජීවිතයට තර්ජනයක් විය හැකි ආකාරයෙන් සිදුකරන වර්ත සාකච්ඡා නතර කිරීමට පියවර ගන්නා ලෙසත්, ඔහු ජනාධිපතිවරයා, පොලිස්පතිවරයා, ජනමාධ්‍යවේදීන්ගේ ගැටළු පිළිබඳ සොයාබැලීමට පත්කර ඇති ඇමති අනු කමිටුව හා ජනමාධ්‍ය සංවිධාන වෙතින් ඉල්ලීමක් කළේය. ඊළඟ දිනය වන විට පොද්දලගේ දියණියට පාසැලට මුහුණදීමට නොහැකි තරමට මාධ්‍ය ප්‍රහාර තියුණු වීම නිසා වහාම එම තත්ත්වය පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමට අවස්ථාවක් ලබා දෙන ලෙස ජනාධිපතිවරයාගෙන් ඉල්ලීමක් කිරීමට ජනමාධ්‍ය සංවිධාන වලට සිදුවිය.

ජුනි පළවෙනිදා සවස පොද්දල පැහැරගෙන යමින් ඔහුට අමාත්‍යවරයා ලෙස පහර දෙනු ලබන්නේ මාධ්‍ය සංවිධාන නියෝජිත පිරිස ජනාධිපතිවරයා හමුවී මාධ්‍යයට එල්ලවී ඇති තර්ජන පිළිබඳව සාකච්ඡා කරමින් සිටියදීය.

පසුගිය දෙවසරක පමණ කාලය තුළ ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වූ මාධ්‍යවේදීන් පැහැරගෙන ගොස් අමාත්‍යවරයා ප්‍රහාර එල්ලකිරීමේ ක්‍රියාදාමය ජනමාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීන් හා මාධ්‍ය සංවිධාන කුළක කිහිපයකට වර්ග කර විශ්ලේෂණය කරති.

ප්‍රධාන වශයෙන් 'ද නේෂන්' පුවත්පතේ නියෝජ්‍ය කර්තෘ කීන් නොයාර්ට්, ශ්‍රීලංකා පුවත්පත් ආයතනයේ නාමල් පෙරේරා හා බ්‍රිතාන්‍ය මහකොමසාරිස් කාර්යාලයේ ප්‍රවෘත්ති ලේකම් මහේන්ද්‍ර රත්නවීරට එල්ල කරන ලද අමාත්‍යවරයා ප්‍රහාර සහ රිච්ට් පුවත්පතේ කර්තෘ උපාලි තෙන්නකෝන් සහ ඔහුගේ බිරියට පහරදීමේ සිදුවීම් සෙසු මැර ප්‍රහාර වලට වඩා වෙනස් ස්වරූපයක් ගන්නා බව නිදහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය ප්‍රමුඛ මාධ්‍ය සංවිධාන වල ක්‍රියාකාරීන්ගේ මතයයි. එම ප්‍රහාරකයෝ එවැනි ප්‍රහාර එල්ල කිරීම සම්බන්ධයෙන් සුවිශේෂී පුහුණුවක් ලැබූ පිරිසක් බවද එම සිදුවීම් විශ්ලේෂණය කර බලන විට පෙනීයයි.

1-මෙම සිදුවීම සම්බන්ධයෙන් පොද්දල ජයන්ත මහතා සමග සිදුකළ සම්මුඛ සාකච්ඡාවක් ඇසුරිණි.

2-http://www.bbc.co.uk/sinhala/news/story/2008/05/080528_gotabhaya_shtml

නමුත් සුඩානේ ක්‍රිස්තියානි ජනතාව, විද්‍යාදර්ශ, වෘත්තීය පනුකලාවේදීන්ගේ ලේකම් පෝද්දල ජයන්ත, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ මහාචාර්ය දම්මික ගංගනාත් දිසානායක, මාධ්‍යවේදී ප්‍රශ්න ජනනැලිගොඩ පැහැරගෙන යන්නේද මැරකම් සම්බන්ධයෙන් හොඳින් පුහුණුව ලැබූ ප්‍රභාසරක පිරිසක් යන්න බැහැර කළ නොහැකි සත්‍යයකි. ඒ පැහැරගැනීම් සියල්ලේදීම රට පුරා සැතපුමෙන් සැතපුමට පමණ තිබූ මාර්ග බාධක කිසිවක් ප්‍රභාසරකයින්ට බාධාවක් බවට පත් නොවීමද විශේෂත්වයකි. එසේම ශ්‍රී ලංකා පුවත්පත් ආයතනයේ නාමල් පෙරේරා හා බ්‍රිතාන්‍ය මහ කොමසාරිස් කාර්යාලයේ ප්‍රවෘත්ති ලේකම් මහේන්ද්‍ර රත්නවීරට අමාත්‍යාංශ ආකාරයෙන් ප්‍රභාසර එල්ල කරන්නේ රටේ දැඩි ආරක්ෂක විධිවිධාන පවතින අවස්ථාවක, හමුදා කඳවුරක් පෙනෙන මානයකදී මහ මඟදීය.

මෙම සිදුවීම් දමයේ ස්වභාවය අධ්‍යයනය කරමින්, එයින් තෝරාගත් සිද්ධි කිහිපයක් පිළිබඳ විශේෂ විමර්ශනයක් සිදුකර ඇති ශ්‍රී ලංකා වෘත්තීය පනු කලාවේදීන්ගේ සංගමය, නිදහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය ඇතුළු මාධ්‍ය සංවිධාන එකමුතුව පෙන්වා දෙන්නේ¹ අද්‍යයනමාන ලෙස ක්‍රියාත්මකවන සහ නීත්‍යානුකූල පොලීසියට හා ත්‍රිවිධ හමුදාවන්ට පිටස්තරවූ යම් කිසි 'අධිකාරී බලයක් ඇති' පිරිසකගේ අනුග්‍රහයෙන් මෙහෙයවන සන්නද්ධ 'අතුරු හමුදාවක්' වැනි කණ්ඩායමක් විසින් මෙම මෙහෙයුම් සිදුකර ඇති බවයි.

මාධ්‍යවේදී ජේ.එස්. තිස්සනායගම් වසර 20 ක් හිරගෙට නියමවීම.

මාධ්‍යවේදී ජයප්‍රකාශ් සිත්තම්පලම් තිස්සනායගම් වසර විස්සකට හිරගෙට නියම වන්නේ සිය අදහස් පළකරමින් ලිපි දෙකක් ලිවීම නිසාය.

තිස්සනායගම් විසින් පවත්වාගෙන යන ලද 'තෝත් ඊස්ටර්න් මන්ත්ලි' සඟරාවට ලියූ එම ලිපි දෙක මගින් 'දෙමළ ජනතාව අහසින් ඡෙල් සහ බෝම්බ දමා ඝාතනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් රජයේ හමුදා වගකිවයුතු බවත්, සිය වාසභූමි වලින් දෙමළ ජනතාව ඉවත් කිරීම සඳහා යුද උපක්‍රමයක් ලෙස රජය දෙමළ ජනතාවට ආහාර හා වෙනත් අත්‍යවශ්‍ය සැපයුම් කිරීම උවමනාවෙන්ම පැහැර හරින බවත්'² ඔහු විසින් අවධාරණය කර තිබිණැයි ඔහුට එරෙහි චෝදනා ගොණු කිරීමේදී කියැවිණි.

එසේම එම සඟරාව සංස්කරණය කිරීම, මුද්‍රණය සහ බෙදාහැරීම මගින් ඔහු විසින්ම සහ අන් අය සමඟ වාර්ගික අසමගිය ඇතිකරන්නට කටයුතු කළ බවටද, ත්‍රස්තවාදය සඳහා North Eastern සඟරාව හරහා මුදල් එකතු කිරීමක් හෝ ආධාර කිරීමක් සිදුකර ඇති බවටද තිස්සනායගම්ට එරෙහිව ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත හා හදිසි අවස්ථා නියෝග යටතේ චෝදනා තුනක් ගොණුකර තිබිණි.

ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත යටතේ චෝදනා තුනකට ඔහු වරදකරු කර, බරපතල වැඩ ඇතිව 20 අවුරුදු සිර දඬුවමකට යටත් කෙරෙන තීන්දුව (H.C. 4425/2008) ප්‍රකාශයට පත්වූයේ 2009-අගෝස්තු-31 වැනිදාය. කොළඹ මහාධිකරණ අංක 01 හි විනිසුරු දීපාලි විජේසුන්දර මහත්මිය විසින් ලබාදෙන එම තීන්දුව ශ්‍රී ලංකාවේ ජනමාධ්‍ය ඉතිහාසයේ සුවිශේෂී සලකුනක් සනිටුහන් කරන තීන්දුවක් බවට පත්වන්නේ තිස්සනායගම් ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත යටතේ සිරගෙට නියම වූ ප්‍රථම මාධ්‍යවේදියා වීමත් සමගිනි.

තිස්සනායගම් ටී.අයි.ඩී යේ අත්අඩංගුවට පත්වන්නේ ඔහුගේ මිත්‍ර ජසීහරන් සහ ජසීහරන්ගේ බිරිඳ වලර්මදිගේ සුවදුක් විමසීමට TID යට ගිය අවස්ථාවේදීය. 2008 මාර්තු 07 එලෙස අත්අඩංගුවට පත්වූ මොහොතේ සිට 2008-අගෝස්තු-25 දක්වාම ඔහු අත්අඩංගුවේ පසුවන්නේ ඔහුට එරෙහිව නිශ්චිත චෝදනාවක් නොමැතිවය. මුල් සති කිහිපය තුළ ඔහු හමුවී තොරතුරු විමසීමට ඔහුගේ බිරිඳට පමණක් නොව නීතිඥවරයාටද අවසර නොලැබෙයි. ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත යටතේ පොලීසියට හෝ බන්ධනාගාරයක නොවන ස්ථානයක සැකකරුවෙකු තබාගැනීමට ආරක්ෂක ලේකම්වරයාගේ රැඳවුම් නියෝගයක් තිබිය යුතු නමුත් තිස්සනායගම් සම්බන්ධයෙන් එවන්නැක් තිබී නැතැයි පසුව හෙළිවේ.

¹-2009 අප්‍රේල් 07 දින නාගරානේපිට අභයාරාමයේදී සර්ව ආගමික සමුළුව වෙත පිළිගන්වන ලද 'යළි හිස ඔසවා ඇති අතුරු හමුදා හිමණ සංස්කෘතිය' වාර්තාව, පිටුව 2

මේ අතර තිස්සනායගම්, තමාගේ ඇස් පෙනීමේ තත්ත්වය එන්න එන්නම දුර්වල නිසා වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබාදෙන ලෙස ඉල්ලා සිටින නමුත් උචමනාවෙන්ම එය පැහැර හරින ලද බවත්, රඳවාසිටි කාලය තුළ තමා විවිධ වධබන්ධනයන්ට ලක්කර බලහත්කාරයෙන් පාපොච්චාරණයකට අත්සන් ලබාගත් බවත් අධිකරණය හමුවේ ප්‍රකාශ කරයි. තිස්සනායගම්ට සිර දඩුවම් නියමවන්නේ එම පාපොච්චාරණය මතය. තිස්සනායගම් අත්අඩංගුවට පත්වූ දින සිට ඔහුට විසි අවුරුදු සිර දඩුවම් නියම කරමින් (2009 - අගෝ - 31) තීන්දුව ප්‍රකාශයට පත් කරන දිනය දක්වා ටීඅයිඩී යේ සහ රිමාන්ඩ් බන්ධනාගාරයේ රඳවාගෙන සිටි කාලය දින 530 ඉක්මවයි. එය තිස්සනායගම්ගේ තෙවසරක විවාහ ජීවිතයෙන් හරි අඩක් ඉක්මවන කාල පරිච්ඡේදයකි.

මේ වනවිට තිස්සනායගම් නඩු තීන්දුව සම්බන්ධයෙන් ඔහුගේ නීතිඥවරු අභියාචනයක් ගොණුකර ඇති අතර මාධ්‍ය සංවිධාන හා විවිධ සිවිල් ක්‍රියාකාරීහු රැසක් ඔහු නිදහස් කරගැනීමේ විවිධ ක්‍රියාමාර්ග වලට අවතීර්ණ වෙමින් සිටිති. තිස්සනායගම් සිරගත කිරීමෙන් පසු ලෝක මාධ්‍ය මණ්ඩලය හා දේශසීමා රහිත මාධ්‍යවේදීන්ගේ සංවිධානයේ එක්සත් ජනපද කාර්යාලය විසින් නිර්මිත සහ ආචාරධර්මානුකූල මාධ්‍ය භාවිතාව වෙනුවෙන් පිරිනැමෙන පීටර් මැක්ලර් සම්මානය ප්‍රථම වරට ඔහුවෙත පුදකරනු ලැබීය. පීටර් මැක්ලර් සම්මානය පිරිනමනු ලබන්නේ මාධ්‍ය නිදහස තහවුරු නොවූ හෝ නොපවතින රටවල මාධ්‍යවේදීන් විසින් සිදුකරන නිර්මිත මාධ්‍ය භාවිතයන් වෙනුවෙනි. තිස්සනායගම්ට සිරදඩුවම් නියමවීමත් සමගම දූෂණ ගවේෂණයක යෙදුන ලංකා පුවත්පතේ මාධ්‍යවේදීන් තිදෙනෙක්ද ක්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත යටතේ අත්අඩංගුවට ගනු ලැබූ අතර මෙම සිදුවීම් දෙක ගැන සාකච්ඡා සහ සම්මන්ත්‍රණ කිහිපයක් සංවිධානය වූ නමුත් මාධ්‍යවේදීන් මර්ධනය සඳහා හදිසි නීතිය හා ක්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත යොදාගැනීම ගැන පුළුල් කතිකාවක් මේ දක්වා රට තුළ ගොඩනැගී නැත.

සුඩර්මලි කර්තෘ එන්. විද්‍යාදරන් පැහැරගෙන යාම

2009-පෙබරවාරි-26 දින සුඩර්මලි කර්තෘ එන්.විද්‍යාදරන් පැහැරගෙන යනු ලබන්නේ ගල්කිස්ස ප්‍රදේශයේ අවමංගල්‍යයක සහභාගී වෙමින් සිටියදීය. සුදු වෑන් රථයකින් පැමිණෙන නිල ඇඳුම් ඇඳගත් පොලිස් නිලධාරීන් කිහිපදෙනෙකු එම ස්ථානයට පැමිණ බලහත්කාරයෙන් ඔහු රැගෙන යාමට සැරසෙතත්, එම ස්ථානයේ සිටි සුඩර්මලි හිමිකරු සහ ඔහුගේ ඥාති සහෝදරයෙකුද වන සරවනභවත් මහතාගේ හා අවමංගල්‍යයකට සහභාගී වී සිටි පිරිසගේ දැඩි විරෝධය නිසා නිල ඇඳුම් සහිත පොලිස් නිලධාරීන්ට ඔහු අත්අඩංගුවට ගැනීමට නොහැකි වේ. ඒ සමඟම වෑන් රථයෙන් බැස එන සිවිල් ඇඳුම් ඇඳගත් සන්නද්ධ පිරිසක් ඔහුට පහර දී බිමදිගේ ඇඳගෙන ගොස් සුදු වෑන් රථයට නංවාගනී. අනතුරුව විද්‍යාදරන්ගේ දෙඅත් හා දස් බැඳ දමන ප්‍රහාරකයෝ වෑන් රථය තුළදී ඔහුට දරුණු ලෙස පහර දෙති.

ඔහු පැහැරගැනීමක් සමඟම වහාම ක්‍රියාත්මක වන සරවනභවත් මහතා මාධ්‍ය ආයතන වෙතත් පොලිසිය වෙතත් එම සිදුවීම පිළිබඳ දැනුම් දෙයි. ක්ෂණිකව එම පුවතට විශාල ප්‍රසිද්ධියක් ලැබෙන අතර පොලිසිය මගින් ඔහුව අත්අඩංගුවට ගෙන නොමැති බවත් කිසියම් කණ්ඩායමක් විසින් ඔහු පැහැරගෙන ගොස් ඇති බවත් මාධ්‍යවේදීන්ගේ විමසුම් වලට ප්‍රතිචාර දක්වමින් පොලිස් මාධ්‍ය ප්‍රකාශකවරයා කියයි.

ටික වේලාවට පසු, දෙමටගොඩදී මහමඟ දමා සිටි විද්‍යාදරන් කොළඹ පොලිස් අපරාධ කොට්ඨාශයේ නිලධාරීන් විසින් අත්අඩංගුවට ගෙන ඇති බවත්, කොළඹ ගුවන් හමුදා කඳවුරට පහරදීමට පැමිණි LTTE සැහැල්ලු ගුවන් යානා නියමුවන් හා විද්‍යාදරන් මහතා අතර දුරකථන සංවාදයක් ඇති වී ඇතැයි යන සැකය මත ඔහුගෙන් වැඩිදුරටත් ප්‍රශ්න කරගෙන යන බවත් පොලිස් මාධ්‍ය ප්‍රකාශකගෙන් කියැවිණි.

පසුව අධිකරණය වෙත ඉදිරිපත් කිරීමෙන් අනතුරුව සියලු චෝදනා වලින් නිදෙස් කොට ඔහු නිදහස් කරනු ලැබීය.

පසුගිය වසරක කාලය තුළ ජනමාධ්‍ය නිදහසට එරෙහිව එල්ල වූ විවිධ මර්දන අතරින් ඉහත සිදුවීම් කිහිපය පමණක් වුවද සමස්ථය පිළිබඳ පුළුල් විනයක් ගෙනහැර දක්වයි. මෙම ලිපියේ ඉහතින් සාකච්ඡා කළ ලෙනාඩ් ආර් සස්මන් ගේ මාධ්‍ය මර්දන විධික්‍රම ශ්‍රී ලංකාවට අදාළවද කොතරම් ගැලපේ දැයි ඉහත සිදුවීම් දෙස වඩාත් විමර්ශනාත්මකව බැලීමේදී පෙනීයයි.

මේ අතර, කළු වලාකුළු මැද රිදී රේඛා මෙන් මෙම බිහිසුණු වාතාවරණය මැද ශ්‍රී ලංකාවේ මාධ්‍ය නිදහස ලබාගැනීම සඳහා සිදුකරමින් පවතින අරගල කෙරෙහි අනාගත බලාපොරොත්තු තැබිය හැකි නව ප්‍රවණතා කිහිපයක්ද විද්‍යාමාන වේ. 2008-සැප්: -27 වැනි දින මානව හිමිකම් නීතීවේදියෙකු හා ට්‍රාන්ස්පේරන්සි ඉන්ටනැෂනල් ශ්‍රී ලංකා හි විධායක අධ්‍යක්ෂ ජේ.සී.වැලිඅමුණ මහතාගේ නිවසට ග්‍රේනේඩ් ප්‍රහාරය එල්ලවීමේ සිද්ධිය, නිදහස් මත දැරීමේ හා ප්‍රකාශනයේ නිදහසට එරෙහිව සිදුකරන ලද මිලේච්ඡ ප්‍රහාරයක් ලෙස සලකා, ඊට එරෙහිව විවිධ විරෝධතා ව්‍යාපාරවල යොමුවන ජනමාධ්‍ය සංවිධාන, සිවිල් සංවිධාන, වෘත්තීය සමිති හා සමාජ ක්‍රියාකාරීහු ඒ පිළිබඳව පූර්ණ හා ස්වාධීන පරීක්ෂණයක් සිදුකරන ලෙස රජයට බලකර සිටිති. සංවිධාන 100 කට අධික පිරිසක් එම විරෝධතා ක්‍රියාවලියට ඒකරාශී වන අතර එම සිදුවීමෙන් පසුවද භාෂණයේ හා ප්‍රකාශණයේ අයිතියට එරෙහි මර්දන ක්‍රියාවලියට එරෙහිව එම සංවිධාන ජාලය ඒකාබද්ධව ක්‍රියාත්මක වීමත් දක්නට ලැබේ.

එසේම තීරණාත්මක කටයුතු වලදී මාධ්‍ය සංවිධාන වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් ඒකරාශීවන නව ප්‍රවණතාවයක්ද පසුගිය වකවානුව තුළ දක්නට ලැබේ. පසුගිය වසර වනවිට මාධ්‍ය සංවිධාන පහක් වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වූ ශ්‍රී ලංකා වෘත්තීය පත්‍ර කලාවේදීන්ගේ සංගමය, නිදහස් මාධ්‍ය ව්‍යාපාරය ඇතුළු මාධ්‍ය සංවිධාන එකමුතුව මේ වනවිට ශ්‍රී ලංකා කර්තෘ සංසදය, ශ්‍රී ලංකා පුවත්පත් ප්‍රකාශකයින්ගේ සංගමය, දකුණු ආසියානු නිදහස් මාධ්‍ය සංවිධානය (ශ්‍රී ලංකා ශාඛාව) ආදී තවත් මාධ්‍ය සංවිධාන සමග ඒකරාශී වෙමින් වඩාත් පුළුල් එකතුවක් නිර්මාණය කරගෙන තිබීම මාධ්‍ය නිදහස සම්බන්ධයෙන් සුහදායී පෙරනිමිත්තක් ලෙස සැලකිය හැකිය. පුවත්පත් කලාවේදීහු දැඩි පීඩාවට පත්කළ නීතියක් ලෙස සැලකුණු පුවත්පත් මණ්ඩලය නීතිය නැවත බලාත්මක කිරීමට රජය ගනු ලැබූ තීරණයට එරෙහිවද සියලු මාධ්‍ය සංවිධාන ඒකාබද්ධව විරෝධය පළකරනු ලැබීය. පුවත් පත් මණ්ඩල පනත අනුව මණ්ඩලය සම්පූර්ණ වීම සඳහා මාධ්‍ය සංවිධාන නියෝජනය කරමින් පත් කළ යුතු නියෝජනයා නම් නොකිරීමටද එම මාධ්‍ය සංවිධානය එකතුව තීරණය කර තිබේ. එසේම ආචාර ධාර්මික මාධ්‍ය භාවිතාවකට යාමේ වැදගත්කම ගැන මේ වනවිට මාධ්‍ය සංවිධාන හා ජනමාධ්‍යවේදීන් අතර පුළුල් කථිකාවක් ආරම්භ වෙමින් පවතී.

ශ්‍රී ලංකාව සත්‍ය වශයෙන් මාධ්‍ය නිදහස සුරකින රටක් බවට පත්කරගැනීම වෙනුවෙන් ජනමාධ්‍යවේදීන්ට මෙන්ම පුරවැසියන්ටද විශාල කාර්ය භාරයක් පැවරී තිබේ.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ සහා ලිපි ලේඛන

01. මාධ්‍ය නිදහස සහ ජනතා අයිතිවාසිකම් - මහාචාර්ය පී. ඩී. ජේ. ජයසේකර, පුවත්පත් කලා සමීක්ෂා II කලාපයට ලියා ඇති ලිපිය.
02. “Exit the censor, enter the regulator” – Leonard R. Sussman. (අන්තර්ජාලය ඇසුරිනි)
03. නිදහස් මත ප්‍රකාශනය හා මාධ්‍ය මර්දනය - ආචාර්ය ව්‍යුහි රාජපක්ෂ, පුවත්පත් කලා සමීක්ෂා II කලාපයට ලියා ඇති ලිපිය.
04. රාවය - 2009-01-09 සිරස ප්‍රභාරය හා ලසන්ත ඝාතනය පිළිබඳ විශේෂ ලිපි.
05. පැන අහිංසකද ? - වික්ටර් අයිවන්, රාවය ප්‍රකාශනයකි.
05. මගේ සමීප මිතුරු ලසන්ත ඝාතනයෙන් මා කම්පාවට පත් වූනා - ජනාධිපති lanka news-2009.01.09
06. ‘ලිපි දෙකක් ලියුවාට අවුරුදු විස්සක් හිරේ දමන රටක්’ - කේ. ඩබ්ලිව්. ජනරංජන- 2009-09-06, රාවය
07. යළි හිස ඔසවා ඇති ‘අතුරු හමුද’ හිමණ සංස්කෘතිය- මාධ්‍ය සංවිධානය විසින් 2009-අප්‍රේල්-07 වැනිදා ආගමික සමුළුවට පිළිගැන්වූ විමර්ශනාත්මක වාර්තාව.
08. ජේ. එස්. තිස්සනායගම් නඩු තීන්දුව- කොළඹ මහාධිකරණය, H.C. 4425/ 2008
09. ‘ලසන්ත ඔබ වෙනුවෙන්...’ - සුනන්ද දේශප්‍රිය (පුරවැසි මාධ්‍යවේදියකුගේ සටහන්)
10. නිදහස් මාධ්‍යවේදී ශ්‍රීලාල් සෙනවිරත්න සහ සන්ඩේ ලීඩර් මාධ්‍යවේදිනී නිර්මලා කන්නංගර ගේ ලසන්ත වික්‍රමතුංග ඝාතනය හා නඩු විභාගය පිළිබඳ පෞද්ගලික එකතුව.